

ÚTRAVALÓ

||. évf. / 44. sz.

„Fiam – felelte Ábrahám -, emlékezzél rá, hogy milyen jó
dolgod volt életedben, Lázárnak meg mennyi jutott a rosszból.
Most ő itt vigasztalódik, te pedig odaát gyötrődöl.”

**Szeptember 25.: Évközi 26. vasárnap, a Szentírás
vasárnapja**

A Szentmise olvasmányai:

- 1. Ám 6,1a 4-7** – Ámosz próféta a dorbézoló, tékozló gazdagoknak azt jövendöli, hogy tetteikért fogságban lesz részük, ahol számkivetettként kell élniük, ahol véget ér a henyélők tobzódása.
- 2. 1Tim 6,11-16** – Pál apostol arra szólít fel minket is, hogy Urunk, Jézus Krisztus eljöveteleig törekedjünk hitre, szeretetre, türelemre, tartsuk meg a parancsokat, hogy megszerezzük az örök életet.
- 3. Lk 16,19-31** – A szívtelen gazdag halála után tetteiért a pokolba jut, a szegény Lázárt pedig az angyalok Ábrahám kebelére vitték, ő üdvözült.

Örömhír

„A téma ugyanaz, mint a ravasz intező esetében. A földi javak helytelen felhasználása, illetve a mögötte meghúzódó szeretetlenség kiteszi az embert a kárhozat veszélyének. Itt a szembeállítás még élesebb. Lázár példájában azt mutatja be, hogy Istennek gondja van olyanokra is, akiktől a földön megtagadnak minden részvétet és segítséget. Az örök élet egyetemes igazságszolgáltatást és orvoslást hoz. Egyébként ez az egyetlen eset, ahol a példabeszéd szereplőjének neve van. A Lázár az Eleazár név rövidítése, és a jelentése: Isten a segítség. A példabeszéd valójában képek sorozata. Látjuk az elbizakodott gazdag életét, aki élvezi javait, és nem zavartatja magát mások nyomorának gondolatával. Aztán látjuk az elhagyott keleti koldust, aki a gazdag háza előtt üldögél, és várja, hogy valami maradékot dobjanak neki. De csak annyi enyhülete van, hogy néha a kutyák nyaldossák sebeit. A kutyák említése szándékos: a

szívtelen gazdagban annyi részvét sincs, mint az állatban. Jézus nem ok nélkül tett ilyen kijelentést: Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni az Isten országába.

A vallásnak mindig problémája volt a földi igazságtalanság. Miért van jó sorsa a rossz embernek, és miért szenvednek az igazak? A végleges választ csak Jézus tanítása hozta. A természet egészen természet, megvannak a maga anyagi, élettani és szellemi törvényei. Az embernek is megvan a személyi szabadsága, tehát képességeit jóra és rosszra használhatja. Ez az élet, úgy ahogy van, a kipróbálás, a személyes kibontakozás és az érdemszerzés ideje. Éppen fonákságai és megpróbáltatásai adnak módot arra, hogy az erényeket gyakoroljuk. Aki ezt elmulasztja, az a túlvilágon is megkaphatja büntetését, aki viszont megküzdött a feladatokkal, az elnyeri jutalmát. Jézus zsidó hallgatókhoz beszél, azért a túlvilágot úgy említi, mint „Ábrahám kebelét”, azaz Ábrahám asztaltársaságát, a kárhozatot pedig úgy, mint a Gehenna tüzet. A Hinnon völgyében égették el a szemetet, s az a régi Moloch-kultusz óta különben is a tisztátalanság helyének számított, azért lehetett képe a kárhozatnak. A többi kép csupán szemléltetést szolgál. Valójában a kárhozottak nem láthatják Ábrahámot, és nem is kérhetik segítségét. Jézus inkább arra az elbizakodásra céloz, amely élt kortársaiban, hogy nekik Ábrahám miatt Isten előtt kiváltságaik vannak (Jn 8,33).

A példabeszéd a kárhozat kínját sem akarja részletezni. A kárhozottak lelkülete a megátalkodottság, a gög. Ők már nem keresnek közbenjárót, és főleg nem akarnak megalázkodni. A példabeszéd itt is csak egy gondolatot világít meg: a szegény Lázárt felmagasztalták, a gazdagot megalázták, s most már senki sem érez részvétet iránta. A nagy úr az üdvözültek és a kárhozottak között a jutalom vagy a büntetés örök voltát szemlélteti. Egyik állapotból a másikba nincs átmenet.

Az Ábrahámiban való bizakodás a példabeszéd második felében is visszatér. Ha már a kárhozottak nem élvezhetik segítségét, talán még vigyáz azokra, akik a földön élnek. Küldje el ezért Lázárt a gazdag ember testvéreihez, és figyelmeztesse őket, hogy térjenek jobb útra. De Ábrahám ezt sem vállalja: ott vannak számukra Mózes és a próféták könyvei, merítsenek hitet azokból, és életüket szabják hozzá. A mindennapi hiedelem és a csodavárás azonban új utat keres: ha valaki a holtak közül elmenne hozzájuk, akkor bizonyára hinnének és bűnbánatot tartanának. Jézus az egyház meggyőződése azonban ez: ha a kinyilatkoztatásnak nem hisznek, akkor annak sem hinnének, aki a holtak közül visz hírt nekik. Az emberek valóban sokszor megkérdezik, hogy Isten miért nem ad több jelet, miért nem hívja fel jobban magára a figyelmet, miért engedi, hogy az emberek elfeledkezzenek róla? A válasz az, hogy Isten a kinyilatkoztatásban és a lelkiismeret szavában eléggé figyelmeztet az igazság keresésére, s egyetemesen

kiáradó kegyelmével elég segítséget is ad hozzá. A csodákat és a jeleket csak úgy adja, mint segítő eszközöket, nem pedig úgy, mint készítő bizonyítékot. Az igazság elfogadása és az erkölcsi döntés szabad állásfoglalás marad, amelyet a meglévő motívumok alapján kell kialakítanunk. Shakespeare mutat rá Hamlet alakjában az emberben levő kettősségre. Hamlet beszélget apja szellemével, de egy koponya tanulmányozása közben kétségbe vonja, hogy van-e még valami a halál után. Az egyház is a meglévő kinyilatkoztatást hirdeti és védelmezi, s igyekszik a felmerülő nehézségeket eloszlatni, de nem imádkozik külön csodákért.

Amikor a javak helyes elosztásáról, felhasználásáról a szeretet kötelességeiről és a szociális felelősségről van szó, mi már nem csak Mózesre és a prófétákra hivatkozunk, hanem Jézus tanítására és példájára. Ő nem gyűjtött olyan kincseket, amelyeket megemész a rozsda és a moly, vagy amelyeket a tolvajok ellopnak, s arra is hivatkozott, hogy amit a szennvedő embernek adunk, az annyi, mintha neki adnánk.”

- Gál Ferenc: Beszélgetések az evangéliumról: A szívtelen gazdag és a szegény Lázár

Szeptember 29: Szent Mihály, Szent Gábor és Szent Rafael főangyalok

A Szentírásból név szerint ismert három főangyal ünnepeljük szeptember 29-én. Egyikük neve Mihály (Mikaél), vagyis: 'Ki olyan, mint az Isten?'; a másiké Gábor (Gábriél): 'Isten embere', 'az Isten erősnek bizonyult'; a harmadiké Rafael (Rafaél): 'Isten orvossága'.

Szent Mihály

Mind a zsidó, mind a keresztény hagyományban a legnagyobb az angyalok közül. A lázadó angyalok elleni harc vezére volt az égben, mely harc során a bukott angyalok letaszítottak a mennyből (Jel 12,7–9). Mihály az ószövetségi választott nép védőangyala lett, és Isten újszövetségi népe védelmezőjeként is tiszteljük.

Mózes testét halála után angyalok temették el ismeretlen helyre (MTörv 34,5–7), nehogy a zsidók bálványként tisztelhesék. Mihály főangyal volt az, aki viaskodott a sátánnal, védve Mózes testét (Júd 1,4–10). Ő az az angyal is, aki Dánielnek megviszi a hírt a szabadulásról és az óvásról (Dán 10,21–11,1; Dán 12,1–4).

Nagy Szent Gergely pápának Hadrianus császár mauzóleuma felett jelent meg a bűnbánati körmenet közben 590-ben, jelezve a nagy pestisjárvány végét. Ennek emlékét őrzi az Angyalvár tetején látható szobra. Szeptember 29. a római Szent Mihály-bazilika főszentelésének emléknapja. Ez a nap vált Nyugaton Szent Mihály ünnepévé.

Mihály képét hadseregek hímezték zászlaikra (például 955-ben a magyarok ellen Lech mezején hadba szállók), és az egyház is segítségül hívja a főangyalt a gonosz elleni küzdelemben.

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Kaporcs, 2016. Szeptember 25.

Isten!” Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, akik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Ámen.

Szent Mihály a világ végén harcolni fog minden hívő lélekért, hogy kiragadja őket a sátán hatalmából. A haldoklókat is az ő oltalmára bízzák. Mihály teszi mérlegre az ember jócselekedeteit és gonoszságai. Eszerint ítélt majd az Úr üdvösségre vagy örök kárhozatra.

Szent Gábor

A Szentírás szavai szerint az Úr előtt álló hét főangyal egyike (Tób 12,15; Lk 1,19). Szerepüket hasonlítják a hétágú gyertyatartóhoz: Isten világosságát terjesztik a történelem szentélyében. Jelképezik a Szentlélek hét ajándékát vagy a hét szentséget is. Gábor vitte hírül a hívatottnak Isten terveit. Dánielnek megjelent a fogság idején, s megmutatta neki az üdvtörténet fejlődését, a nagy birodalmak harcait és pusztulását, Izrael szabadulását és a Messiás eljövendő országát; megmagyarázta látomásai értelmét (Dán 8,16–26; Dán 9,21–27).

Zakariásnak megjelenve a jeruzsálemi templomban hírül adta Keresztelő Szent János születését és a megváltás elérkezését (Lk 1,11–20). Magáról ekkor mondta: „Én Gábor vagyok, s az Úr színe előtt állok.”

Názáretben Mária számára a megtestesülés hírére vitte Gábor angyal. Szavait idézzük minden Üdvözlégy imádságban (Lk 1,26–45).

Ünnepe a II. vatikáni zsinatig március 24-én, Gyümölcscsoltó Boldogasszony vigíliáján volt. A három főangyal ünnepét a zsinat helyezte egy napra.

Szent Rafael

Egyike a hét angyalnak. Ő az, „aki mindig kész arra, hogy az Úr színe elé lépjen”. A Bibliában csak Tóbiás könyvében szerepel, az ifjú Tóbiás kísérőjeként (Tób 12,15). Nehéz helyzetekben segít, gyógyít, ártalmatlanná teszi a demont. Az utasok, a zarándokok és a földi zarándokútját járó egyház védelmezője.

A II. vatikáni zsinat előtt október 24-én emlékeztek meg róla.

Istenünk, te csodálatos bölcsességgel elrendezed az angyalok és az emberek szolgálatát. Engedd, hogy angyalaid, akik a mennyben folytonosan szolgálnak neked, itt a földön szüntelenül oltalmazzák életünket. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Szent Mihály napja a gazdasági év nevezetes őszi fordulója. Ekkor hajtották be a Szent Györgykor kieresztett jószágot a legelőkről. A pásztorok elszámoltatásának és szegődtetésének időpontja volt a nap, multságokat, bálokat rendeztek. Országszerte emlékezetesek voltak a Szent Mihály-napi vásárok is.

Szent Mihálykor kezdődött a kislelő, a lakodalmas őszi, Katalin-napjával záruló időszaka.

Októberben esténként fél 6-tól Litánia a kapolcsi Templomban!

Írta és szerkesztette: Timár Ildikó Ágnes